Space for Available for Advertising
WWW.PREETNEWS.COM
WWW.PREETNAMA.COM
preetnamausa@gmail.com

ਨਿਊਯਾਰਕ

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ

ਖਰਾ ਸੱਚ

Online and Print Media +1 201-312-4180 +1 917-328-8436

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦਾ ਕਰੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
Preetnamausa@gmail.com

ਸਾਲ 4, ਅੰਕ 370, 11 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 17 ਸਤੰਬਰ, 2026 ਵੈਬਸਾਈਟ : www.preetnama.com, www.preetnews.com ਈਮੇਲ preetnamausa@gmail.com

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

04 SEPT TO 10 SEPT, 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 04 SEPT TO 10 SEPT, 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

04 SEPT TO 10 SEPT, 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 04 SEPT TO 10 SEPT, 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

04 SEPT TO 10 SEPT, 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 04 SEPT TO 10 SEPT, 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Weekly Preetnama www.preetnama.com +1 (201) 312-4180

PRITPAL KAUR
Editor-In-Chief
+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

ADVISORY BOARD

Joga Singh
Jaswinder Singh New Jersey
Mindi Manak NewYork
Jagjit Singh Dasuya
Gurmeet Singh Dhalwan Chicago
G. S Singh Punjab
Sujan Nag, USA
Dr. Jagdeep Dhimaan, India
Sarabjit Kaur Punjab
Sukhmandar Brar (Bhagata Bhaika) Vancouver,

Sunil Kumar Gund (Journalist) India
Raj Rani Video editor
Jagmeet Kaur 97817-41631

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਈਮੇਲ ਵਾਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਨੂੰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਂਟ ਛਾਂਟ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਛਾਪਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਛਪੀ ਸਮਗਰੀ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਕੀਮਤ, ਵਰੰਟੀ, ਕੁਆਲਿਟੀ, ਸੁਝਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

The Preetnama is not responsible or legally lible for any news, article, advertisement or typing mistakes in the news or articles

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੋਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਲਈ ਖਿਮਾ ਦੇ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਹੀ ਲੇਖ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਢੁੱਕਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

Preetnamausa@gmail.com
www.preetnama.com

ਰੀਸ ਦਾ ਰਾਹ, ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਗਾਹ

ਅੱਜ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਸੀਮਤ ਸਨ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵੀ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਨਵਾਂ ਫੋਨ, ਮਹਿੰਗੇ ਕੱਪੜੇ, ਵੱਡੀ ਗੱਡੀ ਜਾਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਆਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਹਾਲਾਤ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਚਮਕਦਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ ਉਸ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਜੋ ਕੁਝ ਕੱਲ੍ਹ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਲਈ ਠੀਕ ਸੀ, ਅੱਜ ਉਹ ਘੱਟ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਸਾਡੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸਾਡੀਆਂ ਦਿਖਾਵੇ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਖ਼ਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਸ ਦੌੜ ਨੂੰ ਅੱਜ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਵੇਰੇ ਉੱਠਦੇ ਹੀ ਫੋਨ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰੀਲਾਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਵਲੌਗ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਵਾਂ ਘਰ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਯਾਤਰਾ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਮਹਿੰਗੇ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ। ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਾਂ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਸਿਰਫ਼ ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਉਹ ਪਲ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਕਾਰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਕਿ ਉਸ ਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਮਹਿੰਗੇ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਖਾਣਾ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਕੈਮਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਘਰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਘਰ ਦੀ ਅਸਲ ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਉਸ ਪਿੱਛੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਕਰਜ਼ਾ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ। ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਚਮਕ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਚਮਕ ਨੂੰ ਹੀ ਪੂਰੀ ਸੱਚਾਈ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ।

ਕੁਲਬੀਰ ਸ਼ਰਮਾ

ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ—"ਉਸ ਕੋਲ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ?"ਇੱਥੋਂ ਦਿਖਾਵੇ ਦੀ ਦੌੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਚੀਜ਼ ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਸਾਡੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੁਰਾਣਾ ਫੋਨ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਫੋਨ ਦੇਖ ਕੇ ਆਪਣਾ ਫੋਨ ਪੁਰਾਣਾ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਗੱਡੀ ਸਹੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਗੁਆਂਢੀ ਜਾਂ ਦੋਸਤ ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ ਲੈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਛੋਟੀ ਲੱਗਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਆਪਣੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਵਧਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਫਿਰ ਇੱਛਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕਦੇ ਹਾਂ। ਕਈ ਵਾਰ ਮਾਪਿਆਂ ਕੋਲ ਜ਼ਿੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਕਈ ਵਾਰ ਘਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ "ਸਾਰੇ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ?"ਬੱਚਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਇਸ ਦੌੜ ਦਾ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਈ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਜੋ ਦੂਜਿਆਂ ਕੋਲ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਹਨ।

ਏੱਕ ਚੀਜ਼ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਚੁੱਕਿਆ ਕਰਜ਼ਾ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਜਾਂ ਕਈ ਸਾਲ ਤੱਕ ਨਾਲ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖਰੀਦਣ ਵੇਲੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸ਼ਤ ਭਰਨ ਵੇਲੇ ਉਹੀ ਚੀਜ਼ ਕਈ ਵਾਰ ਬੋਝ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਦਿਖਾਵੇ ਦੀ ਇਹ ਆਦਤ ਸਿਰਫ਼ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤਸਵੀਰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਦੇ ਵਿਆਹ ਦੋ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੱਡਾ ਹਾਲ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਮਹਿੰਗੀ ਡੈਕੋਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਮਹਿੰਗੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਹੋਏ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ।

ਕਈ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੀ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਬਚਤ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੇ ਦਿਖਾਵੇ ਉੱਤੇ ਲਗਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਵਿਆਹ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਉਸ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਭਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਲੋਕ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਕੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਰਜ਼ਾ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਦੋ ਦਿਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ "ਬੜਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਆਹ ਸੀ, ਉਹ ਕਰਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰੁਪਇਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।

ਇਹ ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਭ ਕਿਸ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ? ਅਕਸਰ ਜਵਾਬ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, "ਲੋਕ ਕੀ ਕਹਿਣਗੇ ?"ਇਹ ਚਾਰ ਸ਼ਬਦ ਕਈ ਘਰਾਂ ਦਾ ਬਜਟ ਵਿਗਾੜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਡਰ ਕੇ ਅਸੀਂ ਉਹ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸਦੀ ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਅਸੀਂ ਖਰਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਵਿਆਹ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਗੱਡੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਚਾਦਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੈਰ ਪਸਾਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਲੋੜ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਸੋਚਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਦਿਖਾਵੇ ਲਈ ਮਹਿੰਗੇ ਕੱਪੜੇ ਖਰੀਦਣ ਵਿੱਚ ਹਿਚਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਰਾਸ਼ਨ ਦਾ ਬਿੱਲ ਦੇਖ ਕੇ ਚਿੰਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗਾ ਫੋਨ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਤਸਵੀਰ ਵਧੀਆ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦਿਖਾਵੇ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਸਿਰਫ਼ ਜੇਬ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਨ ਹਰ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਤੋਲਦਾ ਰਹੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਛੋਟੀਆਂ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਹੋਵੇ, ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਹੋਣ, ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਛੱਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਰੋਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਚਮਕਦਾਰ ਤਸਵੀਰ ਦੇਖ ਕੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਮੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਮਨ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਤੁਲਨਾ ਦੀ ਹੈ।

ਮਹਿੰਗਾ ਫੋਨ ਰੱਖਣਾ ਕੋਈ ਗਲਤ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਵਧੀਆ ਗੱਡੀ ਲੈਣਾ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ। ਚੰਗੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣਾ ਵੀ ਕੋਈ ਬੁਰਾਈ ਨਹੀਂ। ਗਲਤੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਭ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਚੀਜ਼ ਸਾਡੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਉਹ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਘਰ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਬਚਤ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲਗਾਉਣਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਸ਼ੌਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ, ਬੋਝ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਕਮਾਈ, ਪਰਿਵਾਰ, ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਸਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਦਿਖਾਈ ਹੋਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਹੀਂ। ਹਰ ਘਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ। ਜੋ ਚੀਜ਼ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਈ ਆਮ ਹੈ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬੇਲੋੜਾ ਖਰਚ ਹੋਵੇ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਫ਼ਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ। ਕੈਮਰਾ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਹੜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਹੀ ਹੈ। ਬਾਹਰੋਂ ਮਹਿੰਗੇ ਕੱਪੜੇ, ਵੱਡੀ ਗੱਡੀ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਫੋਨ ਸਾਡੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਸੋਹਣਾ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਘਰ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਹੀ ਅਸਲ ਸੁੱਖ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਦਿਖਾਵੇ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ। ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿ ਕੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣਾ ਵੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਮਾਪੇ ਸੁਖੀ ਹਨ, ਬੱਚੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਘਰ ਦਾ ਬਜਟ ਕਰਜ਼ੇ ਹੇਠ ਨਹੀਂ ਦੱਬਿਆ, ਉਹ ਘਰ ਕਿਸੇ ਮਹਿੰਗੇ ਘਰ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ।

ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਦਿਸਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਰੀਲਾਂ ਕੁਝ ਸਕਿੰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਪਲਾਂ ਦੀ ਵਾਹ-ਵਾਹ ਲਈ ਪੂਰੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣਾ ਕੋਈ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਹੀਂ।

ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਤੈਅ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਲੋਕ ਸਾਡੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਕੀਮਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਸਹਾਰੇ ਵਾਲੇ ਹਾਂ, ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਕਿੰਨੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਜੀ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਦਿਖਾਵਾ ਕੁਝ ਪਲਾਂ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਖਿੱਚ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਦਗੀ ਹੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਦੀ ਹੈ। ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਰਗੀ ਦਿਸਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ, ਸਕੂਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਪਹਿਚਾਣ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਾ ਹੋ ਜਾਈਏ।

ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਡਾਕ: ਝਬੇਲਵਾਲੀ
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾਬ
ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ: 8427212104

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
Khara Sach
On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 370
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370 | Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com | 11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

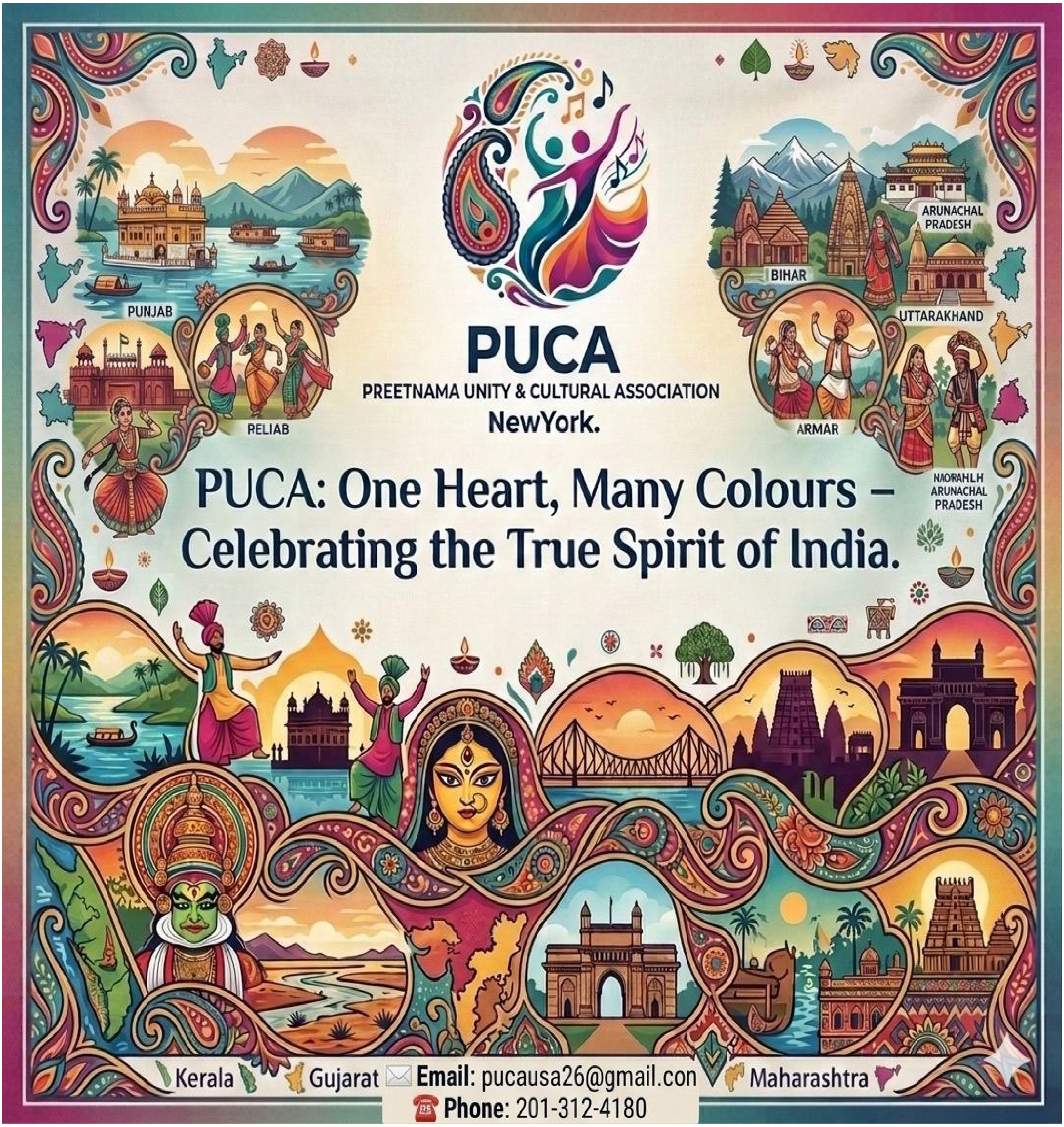

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

04 SEPT TO 10 SEPT, 2026

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

From Words to Worlds: The Human Art of Translation

In an increasingly interconnected world, translation has become one of the most important means of communication between people, languages and cultures. People travel, study, work, conduct business and interact across linguistic boundaries every day. Scientific discoveries, educational ideas, literature, history, philosophy and cultural traditions can reach a wider audience only when they are made accessible beyond the language in which they were originally produced.

Yet, despite its growing importance, translation is often misunderstood as a simple exercise of replacing words from one language with their equivalents in another. In reality, translation is an art—an intellectual and creative process of carrying meaning, thought, emotion, culture and expression from one linguistic world into another without losing the spirit of the original.

In the age of artificial intelligence, this distinction has become even more important.

Today, sophisticated AI tools can translate a sentence, a paragraph or even an entire document within seconds. Social media is filled with AI-generated content, translated material and digitally created voices. At first glance, this technological revolution may make translation appear almost effortless. But anyone who has a genuine understanding of language knows that translation is far more difficult than pressing a button.

Beyond Words: The Soul of a Language

Language is not merely a collection of words and grammatical rules. It carries the history, traditions, customs, values, emotions and collective experiences of the people who speak it. Every language has its own rhythm, idioms, metaphors, expressions, humour and cultural references.

This is why translating a literary writer, poet or fiction writer is particularly demanding. To transfer an author's thoughts, feelings, emotions, sensibilities, states of mind and artistic expression into another language is not everyone's Cup of tea,It requires technical skill, literary understanding, cultural awareness and an exceptional command of the target language.

A poet may express an emotion through a metaphor that has deep cultural significance. A novelist may

use a particular expression to reveal the psychology of a character. An essayist may employ an idiom whose meaning goes far beyond its literal words. The translator must understand all these layers before attempting to reproduce them.

Every language contains words and expressions A profound example of the limits of translation can be found in the Huruf Muqatta'at—the disjointed letters appearing at the beginning of several Surahs of the Holy Qur'an, such as Alif-Lam-Mim, Ya-Sin, Ta-Ha and Ha-Mim. Their precise and definitive meaning remains unknown to us, and scholars have offered different interpretations while acknowledging that the ultimate knowledge of their intended meaning belongs to Allah. This reminds us that translation is not always about finding an equivalent word in another language. Sometimes, the challenge begins with understanding the original itself. If the definitive meaning of an expression is beyond human certainty, how can a translator claim to transfer that meaning with complete certainty into another language? The example of the Huruf Muqatta'at therefore teaches us an important lesson: a good translator must possess not only linguistic skill, but also intellectual humility—the wisdom to distinguish between what can be translated, what can be interpreted, and what must simply be left with the mystery of the original for which there may be no perfect equivalent in another language.

Sometimes a single word carries a cultural or emotional weight that requires an entire phrase to explain. The real challenge is to find an appropriate expression in the target language without allowing the original meaning, beauty or emotional intensity to diminish.

Simply replacing one word with another is therefore not translation; it is substitution.

True translation seeks equivalence not merely of vocabulary, but of meaning, impact and feeling.

When the Dictionary Is Not Enough

One of the fundamental principles of translation is that word-for-word translation does not necessarily produce a good translation.

A dictionary may tell us the literal meaning of a word, but context tells us what that word actually means in a particular situation. An idiom translated literally may become meaningless or even ridiculous. A metaphor may lose its beauty if its words are mechanically transferred. A culturally rooted expression may require an entirely different expression in the target language to communicate the same idea.

The finest translator therefore constantly asks: What did the writer intend to say? What emotion lies behind these words? How would a native speaker naturally express the same thought in the target language?

That is where the real craft begins.

The Challenge of Regional Languages

The limitations of technology become particularly visible when it attempts to reproduce regional languages and accents. These days, we frequently see videos on Instagram and other social media platforms created with the help of AI tools and presented with a Kashmiri accent. While the technology may initially appear impressive, anyone familiar with the Kashmiri language can often immediately notice that the pronunciation, articulation, intonation, stress and overall delivery do not sound natural. At times, the result can sound awkward, distorted or even absurd to a native speaker.

The problem is not necessarily the vocabulary itself. The deeper problem is the way language lives in the human voice.

A language has its own rhythm, pauses, pronunciation patterns and emotional expression. A machine may reproduce written words, but reproducing the instinctive linguistic habits of a native speaker is an entirely different challenge.

And this problem is certainly not confined to Kashmiri. Similar difficulties can arise when AI-generated voices attempt to reproduce other regional languages, dialects and accents. Something may appear technically correct to a person unfamiliar with that language while sounding completely unnatural to someone who has spoken it all their life.

This reminds us of an important truth: language is not merely spoken through the mouth; it is carried through culture, experience and instinct.

The Art of Translating Literature

The challenge becomes even greater when the subject is literature.

To translate the work of an adib, poet or afsana-nigar is to enter the writer's imaginative and emotional world. One must understand not only what has been written, but also what has been felt.

The translator must preserve the author's thoughts, emotions, sentiments, moods, imagery, symbolism and artistic intention. This requires mastery of the source language as well as exceptional command of the language into which the work is being translated.

A translator who knows two languages but lacks literary sensitivity may produce a technically understandable translation that nevertheless fails as literature.

That is why translation is rightly regarded as both an art and a skill.

What My Master's Studies Taught Me

I still remember that during my Master's studies in Urdu, we had a separate book devoted specifically to "The Art of Translation."

The fact that translation was taught as an independent subject was itself a lesson in how important and demanding the discipline is. It demonstrated that translation cannot be mastered simply by knowing two languages. It requires theoretical understanding, practical training, linguistic discipline and literary judgement.

When one looks back at the history of translation, the same seriousness becomes evident.

Fort William College in Calcutta, established in the early nineteenth century, played an important role in the development of Indian languages and prose traditions. Translation was considered an organised intellectual activity, and the institution recognised the need for scholars and language experts capable of undertaking such demanding work.

This historical emphasis tells us something important: societies have long understood that transferring

Preetnama
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ
Khara Sach
On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180
Vol 4, Issue 370
Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com
11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

Remembering 9/11 at 25: Where Tragedy Left Its Marks

September 11, 2026, will place the United States between public ceremony and private grief. Twenty-five years after the attacks, remembering 9/11 means naming the 2,977 people killed, excluding the 19 hijackers, at the World Trade Center, the Pentagon, and near Shanksville, Pennsylvania.

The anniversary also carries a wider record. Illnesses, wars, security policies, civil liberties disputes, discrimination, and social division followed the attacks. A serious commemoration holds those consequences beside the individual lives that were lost.

Remembering 9/11: Where tragedy left its marks

On September 11, 2001, 19 al Qaeda hijackers seized four commercial airplanes. American Airlines Flight 11 and United Airlines Flight 175 struck the World Trade Center's Twin Towers in New York City. American Airlines Flight 77 struck the Pentagon in Arlington, Virginia.

United Airlines Flight 93 crashed in rural Pennsylvania near Shanksville after passengers and crew members resisted the hijackers. The attacks killed people from many countries. The dead included passengers, flight crews, office workers, Pentagon personnel, emergency workers, and people near the attack sites.

The physical geography remains familiar: lower Manhattan, Arlington, and a field in Somerset County. Yet the attacks reached far beyond those places. Families received final phone calls. Workplaces lost entire teams. Schools faced classrooms with absent parents. Firehouses and police precincts carried losses that altered their daily lives for decades.

The attacks themselves must remain distinct from the policies, conflicts, and social harms that unfolded afterward. Remembering 9/11 begins with the historical facts of that day, then follows the consequences without collapsing them into one event.

The memorials that keep individual names from becoming statistics

The National September 11 Memorial and Museum in New York places the names of those killed around the footprints of the Twin Towers. In Virginia, the Pentagon Memorial honors each victim through individual memorial units. The Flight 93 National Memorial preserves the Pennsylvania site and tells the story of those aboard the fourth plane.

Names matter because a total cannot convey a person's work, family, humor, habits, or unfinished plans. Photographs, oral histories, recorded messages, and family testimony keep the public record connected to lives rather than abstraction.

Annual rituals also give private grief a public form. Bells, flags, wreaths, moments of silence, survivor testimony, and local gatherings appear at city halls, schools, houses of worship, and neighborhood memorials. Many firehouses observe the day in their own way.

Families may mourn in public, in private, or not at all. Each response deserves respect.

The people who survived, responded, and became ill

The death toll does not capture the full human cost. Firefighters, police officers, construction workers, volunteers, recovery workers, residents, and others faced injury and exposure to toxic dust and debris after the attacks.

The World Trade Center Health Program documents long-term physical and mental health conditions among eligible responders and survivors. Its existence reflects the length of the crisis, not only its immediate violence.

Institutions should present these histories with verified records and careful language. First responders, survivors, and medical workers do not need to become symbols stripped of privacy. Their accounts deserve accuracy without turning trauma into spectacle.

The long public health record after the attacks

Anniversaries often focus on the morning of September 11, but recovery lasted years. Debris removal, identification work, medical treatment, funerals, and rebuilding extended the emergency far beyond the initial attacks.

SURJIT SINGH FLORA
647-829-9397

For many responders, illness arrived after public attention had shifted. Respiratory disease, cancers, and mental health conditions became part of the post-9/11 record. Families have also carried the burden of caregiving, lost income, and repeated medical appointments.

Recovery workers faced hazards that were not always visible

Workers at Ground Zero included union tradespeople, city employees, volunteers, sanitation staff, and federal personnel. Some arrived for a single shift, while others worked for months. Their roles differed, but many encountered contaminated air and difficult working conditions.

Public memory can flatten that labor into a heroic image. A fuller account recognizes both courage and the institutional failures that complicated protection, monitoring, and compensation.

Medical care became part of remembrance

The James Zadroga 9/11 Health and Compensation Act created pathways for treatment and compensation after years of advocacy. The law bears the name of a New York City police officer whose illness became widely known during that debate.

Care for affected people is not separate from memorial practice. It is one way the country acknowledges that the damage did not end when the sites were cleared.

A memorial that records the dead but ignores the sick preserves only part of the history.

How the 25th anniversary can teach a generation born after the attacks

Many people attending 2026 observances were children on September 11, 2001, or were born later. Their first encounter with the attacks may have come through a textbook chapter, a documentary clip, airport screening rules, or a family story.

That distance makes primary sources more important. Timelines, archived news reports, photographs, oral histories, official records, and survivor accounts offer context that slogans cannot provide. They also show that the day involved ordinary people in ordinary places before it became a national symbol.

Teaching the history without turning violence into spectacle

Age-appropriate lessons can address terrorism, rescue work, public health, military conflict, discrimination, and policy change without relying on graphic material. Teachers can use names, maps, first-person accounts, and historical documents to make the subject human and comprehensible.

Students should also learn that grief does not follow a single script. Some families speak publicly. Others protect their memories from public attention. Both choices belong in the historical record.

What changed after September 11, from war to civil liberties

The United States invaded Afghanistan in October 2001, targeting al Qaeda and the Taliban government that had sheltered it. The United States invaded Iraq in 2003, beginning a separate war whose rationale and consequences remain subjects of sustained debate.

At home, airport security expanded under the Transportation Security Administration. Surveillance powers grew, and the USA PATRIOT Act intensified arguments about government authority, privacy, due process, and civil liberties.

Remembrance does not require agreement about every policy that followed. However, an honest account must include intended protections, contested decisions, civilian costs, and the legal disputes that shaped the next quarter-century.

Religious and spiritual responses were more complicated than revival claims

Gallup reported a six-percentage-point increase in religious service attendance during the first weekend after the attacks. By November 2001, attendance had moved back toward earlier levels.

Some people found renewed faith, prayer, and community. Others experienced anger, doubt, or distance from organized religion. Polling can describe a short-term pattern, but it cannot speak for every household, congregation, or person in mourning.

The backlash against Sikh Americans belongs in the national record

Sikh Americans faced harassment and violence after the attacks because some people confused Sikh identity with stereotypes about Muslims, Arabs, and Middle Eastern people. Sikhism is a distinct religion, and no religious or ethnic community bears collective responsibility for terrorism. Turbans, uncut hair, and beards made some Sikh men visible targets for people acting on ignorance. Threats, assaults, vandalism, workplace discrimination, airport scrutiny, school bullying, and attacks on religious clothing entered daily life for many families.

Early incidents often went unreported. Federal hate crime data did not separately identify anti-Sikh bias until 2015, leaving a limited official picture of the years immediately after September 11.

Balbir Singh Sodhi and the violence of mistaken identity

On September 15, 2001, Balbir Singh Sodhi was planting flowers outside his gas station in Mesa, Arizona. Sodhi was a Sikh American husband, father, and business owner. Frank Roque shot and killed him after mistaking him for an Arab or Muslim man. A court convicted Roque of first-degree murder and sentenced him to life in prison.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

From Words to Worlds: The Human Art of Translation

knowledge and literature from one language to another requires trained minds, linguistic expertise and cultural sensitivity.

Translation as a Bridge Between Civilizations

Translation is much more than a linguistic activity. It is a bridge between languages, people, cultures and civilizations.

Literature gives us a window into the lives and experiences of people who may live thousands of miles away. Through translation, a reader can encounter the poetry, stories, philosophy, history and worldview of another society without necessarily knowing its language.

In this sense, the translator performs an extraordinary intellectual service. He or she does not merely carry words across a linguistic border; the translator carries knowledge, imagination, culture and human experience from one community to another.

Translation has therefore played—and continues to play—a crucial role in cultural exchange and mutual understanding.

AI: A Tool, Not a Replacement

There is no denying that artificial intelligence has brought remarkable convenience to the field of translation. AI can save time, suggest vocabulary, identify grammatical structures and provide a useful first draft. For students, researchers, writers and translators, it can be a valuable assistant.

But the problem begins when technology is mistaken for expertise.

An AI-generated translation may be grammatically fluent and still be culturally inaccurate. It may choose a technically correct word while completely missing the emotional meaning of the original. It may translate a metaphor literally, destroy an idiom, mispronounce a regional word or fail to understand the subtle intention behind a sentence.

Technology can process language. A human translator interprets it.

And interpretation requires judgement.

The Translator's Responsibility

A good translator must possess a strong command of both the source and target languages. But language proficiency alone is insufficient. A serious translator needs an understanding of literature, history, society, culture and human psychology.

Most importantly, the translator must understand the intention of the original writer.

He must know when to translate literally and when to translate the sense; when to preserve an expression and when to recreate it; when to retain a cultural reference and when to explain it through an equivalent expression.

The ultimate test of a translation is therefore not how closely its individual words resemble the original. The real question is:

Has the translation communicated the same meaning, feeling, thought and impact?

If the answer is yes, the translator has succeeded.

The Future of Translation

We have no reason to reject technology, and we should not underrate what AI is capable of; rather, we need to grasp its appropriate role.AI ought to be used as an assistant rather than as a replacement for linguistic and literary intelligence.

Young students and aspiring writers should certainly make use of modern tools, but they must also work on their vocabulary, grammar, reading habits, cultural awareness and literary taste; otherwise there will be a point at which a great deal of translated material is available yet genuine translators will become ever more rare.

The biggest danger isn't that machines will translate our languages; it is that people may slowly lose the ability to understand what gives language its beauty, meaning, and humanity.

At its best, translation is an invisible art; when it is genuinely successful the reader never notices that the work has been translated from another language, for it seems natural, lively and authentic—just as if it had been written in the target language all along.

That is what a translator has truly achieved.

A translator does more than simply translate words from one language to another; he or she transfers to another language the thoughts, emotions, imagination, culture and spirit of one human mind.

A machine is capable of translating words.

A good translator is able to enable people to understand, feel and experience things in another language.

Which is why translation may appear to be easy—yet great translation is still an art. Words can cross from one language to another in seconds; carrying their soul across that distance remains an art.

About the Author

Aubaid Ahmad Akhoon is an educator, columnist, motivational speaker, and Associate Editor of Education Quill. He also offers modern home security solutions, including VDP and CCTV systems across Kashmir.

Phone: 9205000010 / 9205000016

Email: akhoon.aubaid@gmail.com

Remembering 9/11 at 25: Where Tragedy Left Its Marks

Sodhi's murder was not equivalent to the September 11 attacks. It revealed, however, how quickly fear became violence against an innocent person who had no connection to the crimes.

From school bullying to the Oak Creek gurdwara shooting

The pattern continued in different forms. Sikh students reported bullying. Adults described discrimination at work, verbal threats, and physical attacks. A 2014 Sikh Coalition survey found that more than half of surveyed Sikh students had experienced bullying, with higher rates among students who wore turbans. The survey did not represent every Sikh student.

In 2012, a white supremacist killed six worshippers at the Sikh Temple of Wisconsin in Oak Creek. The attack formed part of a wider history of anti-Sikh violence, though each incident has its own causes and circumstances.

Sikh communities responded through mutual aid, advocacy, and interfaith relationships. That work often began with mourning and continued through practical support for affected families.

Religious freedom includes the right to live openly

Sikh Americans are not outsiders who must prove their place in the country after every act of terrorism. They should not have to hide religious clothing, change names, or abandon cultural practices to avoid abuse.

Their experience raises basic questions about equal protection and religious freedom. A country cannot claim to defend pluralism while allowing fear to dictate who can move safely through a school, workplace, airport, or neighborhood.

Seva and langar connect faith with public life

Sikh tradition includes seva, or selfless service, and langar, a community meal open to all. Gurdwaras often provide food and assistance without asking who belongs to a particular faith or background.

Those practices offer a public example of citizenship rooted in service. They also counter the suspicion that has too often followed visible religious difference.

Public systems need better tools and training

Law enforcement agencies need training that distinguishes religious communities and recognizes bias crimes. Schools and employers need accessible reporting systems that people can trust.

Qualified interpreters, mental health care, and accurate hate crime categories also matter. Without them, institutions miss patterns of abuse and leave affected people to carry harm alone.

A national anniversary guide should connect memory with public responsibility

A useful 2026 anniversary guide should gather information from federal agencies, local governments, museums, memorials, schools, libraries, houses of worship, and civic groups. It should include ceremonies, exhibits, classroom materials, oral history projects, moments of silence, and livestreams.

Community service can give the anniversary a practical dimension. Blood drives, food distributions, disaster relief efforts, and interfaith gatherings connect public remembrance with local needs.

Event details can change. Hosts should confirm times, locations, registration rules, security procedures, transportation, accessibility accommodations, and weather policies before announcements go public.

Memorial sites require restraint and respect

Visitors should follow site rules, avoid obstructing families and survivors, and treat names and artifacts with care. Photography may be permitted in some areas, yet permission does not erase the need for judgment.

Large ceremonies can carry meaning, but smaller gatherings often matter as much. A school library reading names, a local firehouse memorial, or a quiet vigil may offer a more fitting setting for those who avoid crowds.

Accuracy and care matter as much as solemn ceremony

Credible remembrance separates verified history from conspiracy theories, viral misinformation, religious stereotypes, and ethnic blame. Archival material needs clear context, especially when it depicts distress or loss.

Public rituals are strongest when they leave room for people who attend every year, observe privately, feel anger or guilt, or avoid the date because of trauma. The scale of a ceremony matters less than its honesty and care.

The Measure of the 25th Anniversary

The names of those killed on September 11 remain at the center of the anniversary. So do the survivors, recovery workers, and first responders who became ill, along with children who inherited a history they did not witness.

The attacks must be remembered as terrorism against civilians. The fear, prejudice, and violence that followed must also remain in the record, without false equivalence between the original crimes and their aftermath.

The strength of the 25th anniversary will rest on accuracy, compassion, and equal regard for every life affected.

ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸੌਦੇ

ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨੀ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਹੈ, ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦਾ ਸੌਦਾ ਕਰਨਾ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਾੜਾ ਹੈ।

ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨੀ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਮਰਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਜੀਅ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ, ਦੁਖੀ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਬੰਦਾ ਵੀ ਜਿਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਬੰਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਘਰ ਦਾ ਕਲੇਸ਼, ਮਾੜੀ ਆਰਥਿਕਤਾ, ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਘਾਟਾ ਪੈ ਜਾਣਾ, ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਗੁਨਾਹ ਕਰ ਲੈਣਾ, ਕਿਸੇ ਵੱਲੋਂ ਬਲੈਕਮੇਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ, ਡਰਾਇਆ-ਧਮਕਾਇਆ ਜਾਣਾ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਣੀ, ਸਰੀਰਕ ਰੋਗ, ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ, ਨਸ਼ਾ ਆਦਿ। ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸੇ ਪਲ ਅਜਿਹਾ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਦਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਲੱਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ-ਬਾਤਾਂ ਜਾਂ ਹਰਕਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਣਦੇਖਿਆ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਜੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਹ ਕਹਿ ਵੀ ਦੇਵੇ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਮਰਾਂਗਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਲਟਾ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵੀ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਮਰਦਾ, ਜਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਾਹ ਮਰ ਜਾ। ਕਈ ਮਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਵੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਈ ਵਾਰ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੋਈ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦੇ ਗਲ ਵੀ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਸੌਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਵੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਮਾੜੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਹਾਲਤ ਮਾੜੀ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਾੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਸੌਦਾ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਤੋਂ ਵੀ ਮਾੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮਾੜੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਘਰ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕਲੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਝੂਠੇ ਹਮਦਰਦਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਉੱਤੇ ਪਰਦਾ ਪਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕਤਾ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਮਿਲ ਸਕੇ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਆਸੀ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਹੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੀ ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ਮੀਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਭਿਖਾਰੀ ਹੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਤਰਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ’ਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਭੀਖ ਦੇਣੀ। ਸਾਡੀਆਂ ਜਨਤਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਭੀਖ ਮੰਗ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬੜ੍ਹਾਵਾ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਕੇ ਸਦਾ ਦੀ ਨੀਂਦ ਸੁੱਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੇ, ਅਸੀਂ ਲਾਸ਼ ਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਡੇ ਸਕੇ-ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਭਾਈ ਹੁਣ ਮਿੱਟੀ ਹੈ ਇਹਦਾ ਤਾਂ ਕੀ ਹੈ, ਹੁਣ ਮਗਰਲੇ ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਪੈਸੇ ਮਿਲ ਜਾਣ। ਵਾਹ! ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹਮਦਰਦੀ ਹੈ! ਕੀ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਵੀ ਗੁਨਾਹ ਹੈ? ਕਦੇ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਚੋਰੀਓਂ ਦਾਹ ਸਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪੁਲਿਸ ਹੀ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਦਾਹ ਸਸਕਾਰ ਕਰਵਾ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਵੀ ਕਤਲ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਪੈਣ ਦੀ ਥਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ’ਤੇ ਧਾਰਾ 174 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਫ਼ਰਜ਼ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਾੜੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਾਰਨ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹਮਦਰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਵੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਉਹ ਮਰੇ ਹੋਏ ਬੰਦੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਜਿਉਂਦੇ ਬੰਦੇ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਪਾਉਣ ਦੇ ਡਰ ਕਾਰਨ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਜੇ ਕਿਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ’ਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ, ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸਾਡੀ ਪੁਲਿਸ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ, ਸਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਕੇ, ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ’ਤੇ ਕਤਲ ਦਾ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਲੱਗਦੀ, ਓਨਾ ਚਿਰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਮੇਰਾ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੀ ਖੁਦ ਦੋਸ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਈ ਵਾਰ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਦੋਵੇਂ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਉਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕੇ ਸੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਬੱਚੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕੇ ਇਸ ਕਦਮ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਤਲ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮਾੜਾ ਸੁਨੇਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਗ਼ਲਤ ਬੰਦੇ ਭੈਅ-ਮੁਕਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਭੈਅ ਹੋਵੇ ਕਿ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਮੌਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਮਝਣਗੇ, ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਵੀ ਰੱਖਣਗੇ, ਜੇ ਕੋਈ ਮਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਗੇ ਕਿ ਦੇਖੀਂ ਭਾਈ, ਕਿਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਦਮ ਨਾ ਚੁੱਕ ਲਵੀਂ, ਮਾਰੇ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਜਦੋਂ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਥਾਂ ਉਲਟਾ ਲਾਭ ਮਿਲਣਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਕੌਣ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮਰਨ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕਰੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ’ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਡਰ ਦੀ ਥਾਂ ਲਾਭ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਹੋਵੇ ਉੱਥੇ ਕੌਣ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਚਾਵੇਗਾ, ਉੱਥੇ ਤਾਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਭਾਵੇਂ ਘਰ ਦਾ ਕਲੇਸ਼, ਮਾੜੀ ਆਰਥਿਕਤਾ, ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਘਾਟਾ ਪੈ ਜਾਣਾ, ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਗੁਨਾਹ ਕਰ ਲੈਣਾ, ਕਿਸੇ ਵੱਲੋਂ ਬਲੈਕਮੇਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ, ਡਰਾਇਆ-ਧਮਕਾਇਆ ਜਾਣਾ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਣੀ, ਸਰੀਰਕ ਰੋਗ, ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ, ਨਸ਼ਾ ਆਦਿ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੰਬੰਧਤ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਹੋਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਸਹੀ ਸਬੂਤ ਹੋਣ। ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਤੇ ਇਲਾਜ ਨਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਅਸਲੀ ਕਾਰਨ ਕੀ ਸਨ। ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਅਸਲ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲੋਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ, ਉਹ ਸਮਾਜ ਲਈ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਚਾਰ ਕੁ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਤੂਰਬੰਜਾਰੇ ਦੇ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ ਸੀ, ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮੇ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਚਿੱਟਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਮੇਰਾ ਮੁੰਡਾ ਚਿੱਟੇ ਦਾ ਨਸ਼ਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਦੁਖੀਏ ਬੰਦੇ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਚਿੱਟੇ ਵਾਲਿਆਂ ’ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਲਟਾ ਉਸੇ ਨੂੰ ਧਮਕਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ਹਿਰ ਖਾ ਕੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ ਸੀ, ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਨਾਮ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਦਾਹ ਸਸਕਾਰ ਵੀ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਸੌਦਾ ਅਤੇ ਸਸਕਾਰ ਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਕਾਰਨ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੀ ਇਹੀ ਕਹਾਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਹਰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦਾ ਸੌਦਾ ਹੀ ਹੋਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਮਰਿਆ ਹੋਵੇ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੀ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓ ਤੱਕ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਦਾ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੌਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਜੋ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਗੁੰਮਨਾਮੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੌਣ ਕਰੇਗਾ? ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਅਸਲ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ, ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸੌਦੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਉੱਨਾ ਚਿਰ ਇਹ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਜੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਤਾਂ ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਜ਼ਮੀਰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਰ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਘਰ ਦੇ ਬੇਲੋੜੇ ਜਾਂ ਘੱਟ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਗਾ ਕੇ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ, ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਮੰਗਣਾ ਸਾਡਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ’ਤੇ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ’ਤੇ ਮਿਲਣ ਲੱਗ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਜੀਅ ਦੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਉਡੀਕਵਾਨ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਵਿੱਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇਹ ਪੁੱਛਿਆ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕਿਉਂ ਬਾਈ, ਬਣਿਆ ਕੋਈ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦਾ ਜੁਗਾੜ ਕਿ ਨਹੀਂ! ਹਰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕਤਾ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਸੌਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਡੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਕਿਤੇ ਇਸੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਵੱਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ? ਲੋਕੋ, ਜਾਗੋ! ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਚਾਹੇ ਚੰਗਾ ਜਾਂ ਮਾੜਾ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸੌਦੇ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਲੀ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਹੈ, ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ’ਤੇ ਪਰਦਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲਿਓ ਅਤੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦਾ ਸੌਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਓ ਯਾਦ ਰੱਖਿਓ ਇਹ ਅੱਗ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚੇਗੀ, ਮਰ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਜਾਣਾ ਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖ ਲਵੋ।

ਹਰਲਾਜ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰਪੁਰ,
ਫੋਨ ਨੰਬਰ :- 9417023911

ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਹਿਮ ਗੁਣ

ਪੁਰਤਗਾਲੀ ਕਾਹਣਤ ਹੈ ਕਿ, ‘ਇਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਆਦਮੀ ਦੀ ਗੱਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।’ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨ ਬੈਂਜਾਮਨ ਫ੍ਰੈਂਕਲਿਨ ਅਨੁਸਾਰ, ‘ਇਮਾਨਦਾਰ ਰਹਿਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਨੀਤੀ ਹੈ।’ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਈਮਨਾਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤਰੱਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਗੁਣ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਇਮਾਨੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਔਗੁਣ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਰਨ ਬਫੇ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ, ‘ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗਾ ਤੋਹਫਾ ਹੈ, ਸਸਤੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਾ ਕਰੋ।’ ਖ਼ੈਰ! ਜਦ ਮੈਂ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ, ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਹੋਸਟਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਸ. ਗੁਲਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਕੁੱਝ ਨਿੱਜੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡਣੀ ਪਈ ਤਾਂ ਵਿਦਾਇਗੀ ਵੇਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੇ ਤਜ਼ੁਰਬਿਆਂ ’ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਡਾਇਰੀ ਉੱਤੇ ਲਿਖ ਲਈਆਂ ਸਨ। ਜਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ, ‘ਜਦ ਵੀ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰੋ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਇਮਾਨਦਰੀ ਨਾਲ ਕਰੋ, ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਜਦ ਉਹ ਕੰਮ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਲਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਵੇ।’ ਇਹ ਗੱਲ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਵੀ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਹਰ ਨੌਕਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨਾਲ ਅੱਜ ਵੀ ਮੇਰਾ ਉਵੇਂ ਹੀ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਹੈ। ਇਹ ਰੱਬ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਡੋਲਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਸਮੇਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਅਸੂਲਾਂ ’ਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਰਹਿਣ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ।

ਪਰ ਜਦ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਜਦ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਬਦਲ ਜਿਹਾ ਗਿਆ। ਭੱਜ-ਦੌੜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਗੁਣਾਂ ਪੱਖੋਂ ਹੌਲਾ ਅਤੇ ਔਗੁਣਾਂ ਪੱਖੋਂ ਭਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਔਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ‘ਗ਼ੈਰ-ਇਮਾਨਦਾਰ’ ਹੋਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਬੇਇਮਾਨ ਹੋਣਾ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਰਕਾਰੀ ਥਾਵਾਂ ’ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਥਾਵਾਂ ’ਤੇ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਮਨੁੱਖ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਯਾਨਿਕਿ ਬੇਇਮਾਨੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਯਾਦ ਰਹੇ ਸੱਚ ਨੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਝੂਠ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਚੌਰਾਹੇ ਭੱਜ ਹੀ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਐਸੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਨੂੰ ਸਦਾ ਇਮਾਨਦਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਆ ਗ਼ੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵੀ ਖ਼ੂਹ ਖਾਤੇ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਵੇਂ? ਆਓ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਦੰਦ ਕਥਾ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ, ਇੱਕ ਵਪਾਰੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤਸਾਜ਼ ਬਹੁਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜਵਾਨੀ ਉਸ ਵਪਾਰੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਦੇ ਬਾਣੇ ਨਾਮੂਨੇ ਅਤੇ ਕਾਰੀਗਿਰੀ ਬਾ-ਕਮਾਲ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਜਦ ਬੁਢੇਪੇ ਨੇ ਆ ਘੇਰਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਇਮਾਰਤਸਾਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਕੰਮ ਤੋਂ ਪੱਕੀ ਛੁੱਟੀ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀ। ਉਸਨੇ ਵਪਾਰੀ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਬੁਢੇਪੇ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਕੰਮ ਤੋਂ ਅਸਮੱਰਥਾ ਜਤਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਹੁਣ ਰਿਟਾਰਿਡ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਵਪਾਰੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਆਖ਼ਰੀ ਬੇਨਤੀ ’ਤੇ, ਕੰਮ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਆਖ਼ਰੀ ਵਧੀਆ ਜਿਹੀ ਬੇਹਤਰੀਨ ਇਮਾਰਤ ਬਣਾ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਮਾਰਤਸਾਜ਼ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ’ਤੇ ਹਾਂ ਕਰਨੀ ਪਈ ਪਰ ਉਸਨੇ ਇਹ ਇਮਾਰਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਣਮੰਨੇ ਜਿਹੇ ਮਨ ਨਾਲ ਬਣਾਈ। ਨਾ ਹੀ ਵਧੀਆ ਸਮੱਗਰੀ ਵਰਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿੱਜੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈ ਕੇ ਵਧੀਆ ਨਮੂਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਉਹ ਇਮਾਰਤਸਾਜ਼ ਵਪਾਰੀ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਵਾਪਾਰੀ ਨੇ ਉਹ ਚਾਬੀਆਂ ਇਮਾਰਤਸਾਜ਼ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, ਕਿ ਤੂੰ ਇੰਨੇ ਸਾਲ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਇਸ ਲਈ ਤੇਰਾ ਬੁਢੇਪਾ ਸੌਖਾ ਲੰਘੇ ਇਹ ਇਮਰਾਤ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।’ ਹੁਣ ਇਮਾਰਤਸਾਜ਼ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ‘ਕਾਸ਼! ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਇਮਾਰਤ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈ ਵਧੀਆ ਨਮੂਨਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਸਮੱਗਰੀ ਵਰਤਦਾ,’ ਪਰ ਹੁਣ ਦੁਖੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੋਸਤੋ! ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਧਿਆਨ ਰੱਖੀਏ ਕਿਤੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧਿਤ ਇਮਾਰਤਸਾਜ਼ ਵਰਗੀ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਰੱਬੀ ਰਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜਿਉਂਦੇ ਹੋਏ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰੀਏ, ਕਿਸੇ ਲਈ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਆਪਣਾ ਈਮਾਨ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖੀਏ।

ਦੋਗਾਣਾ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਚੁਲਬੁਲਾ ਲੋਕ ਗਾਇਕ :-ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਵਿੱਕੀ

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਵਿੱਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਨਿਵੇਕਲਾ ਤੇ ਨਵਾਂ ਅਜਿਹਾ ਨਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ।ਪਰ ਇਹ ਸ਼ਖਸ ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਦੋਗਾਣਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਹੈ। ਗੋਲੂ ਜਿਹੇ ਚਿਹਰੇ ਤੋਂ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕ ਜਿਹਾ ਲੱਗਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਵਿੱਕੀ ਪਟਿਆਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਤਹਿਸੀਲ ਨਾਭਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਟੌਹੜਾ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਮਰਹੂਮ ਸ੍ਰ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾਰਪੇਂਟਰ / ਲੱਕੜ ਦੇ ਮਿਸਤਰੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਰ ਘਰੇਲੂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮਾਣਦੇ ਰਹੇ। ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਸਕੂਲ ਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਸਮੇਂ ਮੁਹੰਮਦ ਸਦੀਕ,ਹਾਕਮ ਬਖਤੜੀ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਵਰਗਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਚਾਲਿਤ ਗਾਇਕੀ ਨੇ ਇਸਦੇ ਬਾਲ ਮਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਦਸਵੀਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪੁਰਾਤਨ ਗਾਇਕੀ ਤੇ ਦੋਗਾਣਿਆਂ ਦੇ ਥੰਮ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਸਵ:ਲੱਖੀ ਵਣਜਾਰੇ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਇਆ ।ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੇ ਗੀਤਕਾਰ ਤੇ ਗਾਇਕ ਹਾਕਮ ਬਖਤੜੀ ਵਾਲਾ ਤੇ ਬੀਬਾ ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਨਾਲ ਬਤੌਰ ਗਾਇਕ ਵਜੋਂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਵਿੱਕੀ ਨੇ ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਲਾਲੀ, ਸਿੰਮੀ ਰੰਧਾਵਾ ਅਤੇ ਬੀਬਾ ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ ਵਰਗੀਆਂ ਉਭਰ ਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਗਾਇਕਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗਾਇਆ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸ ਨੇ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਜੱਸੀ ਨਾਲ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਹਿ ਗਾਇਕਾਂ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਜੋੜੀ ਬਣਾ ਲਈ ।ਸਵ: ਗਾਇਕ ਤੇ ਗੀਤਕਾਰ ਲੱਖੀ ਵਣਜਾਰੇ ਦੇ ਗੀਤ:-÷ਖੁਸ਼ ਲੱਗਦਾ ਜੀਜਾ÷ ਦੋਗਾਣਾ ਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਵਿੱਕੀ ਅੱਜ ਆਪਣੀਆਂ ਤੇਰੀ ਭੈਣ ਕੋਲ ਕਾਕਾ, ਸਰਪੰਚੀ, ਹੌਸਲਾ ਰੱਖ ਜੱਟ ਵਰਗਾ, ਕਬੂਤਰ ਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੀ ਵਰਗੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਦੋਗਾਣਾ, ਸੋਲੋ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕੈਸਟਾਂ/ ਸੀਡੀਆਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ।ਗੀਤਕਾਰ ਲੱਖੀ ਵਣਜਾਰੇ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਵਿੱਕੀ ਹਰ ਜਾਗ ਟਿਵਾਣਾ,ਮੀਤਾ ਗਿੱਲਾਂਵਾਲਾ,ਮਨਦੀਪ ਘਣੀਵਾਲ, ਗਾਮੀ ਸੰਗਤਪੁਰੀਆ,ਹਾਕਮ ਬਖਤੜੀ ਵਾਲਾ ਜਗਦੇਵ ਭੂੰਦੜ, ਮੰਗਤ ਜੰਗਪੁਰ ਵਾਲਾ, ਰਾਮ ਮਹਿਰਾ,ਬੰਤ ਲਲੌੜੀ,ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੌਰਥ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ੌਂਕੀ ਸ਼ਾਹਪੁਰੀਆ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾ ਚੱਕਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਵਿੱਕੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਪਹਿਚਾਣ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਿਆ ਪਰ ਪਿੰਡਾਂ/ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਖਾਸ ਜਗ ?ਹਾ ਬਣਾਈ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅਖਾੜਿਆਂ ਵਿਚ ਸਰੋਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਨ। 100 ਦੇ ਕਰੀਬ ਦੋਗਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਵਿੱਕੀ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਟੌਹੜਾ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਸੁਖਾਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਰੇ ਦੋਗਾਣਾ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਇਹ ਚੁਲਬੁਲਾ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲੋਕ ਮਨਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਵਿਚ ਚਿਰਸਥਾਈ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਰਵੇ।

ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀ ਮਾਜਰਾ (ਨਾਭਾ)
99886-27880

ਕਾਲਪਨਿਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇਲਾਜ ਸੁਝਾਅ !

ਮੈਂ ਹੋਰ ਜ਼ਿੰਦਾ, ਮਰੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅੱਧ-ਮਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਰਿਆ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਹੈ ਜੋ ਨੇੜੇ ਹੀ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਚਾਹ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਆਪਣੇ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਲਈ ਦਵਾਈਆਂ ਖਰੀਦਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੈਨੂੰ ਅਕਸਰ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਲੱਛਣਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ, ਲੱਛਣਾਂ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਨੁਸਖ਼ ?ਆਂ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਸੰਦੀਦਾ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇਖ ਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਉਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਭਰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਦਰਦਨਾਕ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹਨ।

ਮੈਂ ਬਦਲਦੇ ਮੌਸਮਾਂ ਅਤੇ ਮੂਡਾਂ ਦੌਰਾਨ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਰੇ ਲੱਛਣ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਜੋ ਉਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਗੁਣ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਲੱਛਣਾਂ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਬਿਮਾਰੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਡੂੰਘਾ ਪਛਤਾਵਾ ਅਤੇ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਬਿਮਾਰੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਲੇਟ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਖਾਸ ਲੱਛਣਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਤ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਰਾਹੀਂ ਫੈਲ ਰਹੀ ਇੱਕ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ÷ਮੈਂ ਇੱਕ ਬਿਮਾਰੀ ਬਣ ਗਈ ਹਾਂ÷ ਦੀ ਬਜਾਏ ÷ਮੈਂ ਇੱਕ ਬਿਮਾਰੀ ਬਣ ਗਈ ਹਾਂ÷ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੁਕ ਗਏ। ਮੇਰਾ ਮਨ ਕੁਝ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਬਿਮਾਰੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਡਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਪਲਟ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੌਂ ਗਿਆ। ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣਾ ਵੀ ਦਵਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਤੱਕ, ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੈਨੂੰ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਜੀਬ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੋਣ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੈਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਬੇਲੋੜੇ ਅਨੁਭਵ ਦੇ ਦਰਦ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਹੱਸਦਾ ਹਾਂ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੋ, ਮੇਰੀ ਹਾਲਤ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਤਰਸਯੋਗ ਸੀ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ, ਮੈਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਮੌਤ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਬੈਠਾ ਹਾਂ। ਆਪਣੇ ਲਈ ਜੁੱਤੇ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਖਰੀਦਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਪੁੱਛਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ? ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜੀ ਨਹੀਂ ਸਕਾਂਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਰਿਆ।

ਹੁਣ, ਉਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਂ ਲੰਘਿਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਇਸ ਲੇਖ ਦੇ ਕੈਪਸੂਲ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਦਵਾਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਾਂਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮਰਨਾ ਕਿਵੇਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਸੋਹੀਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਲੱਛਣ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਹੱਸਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਜ਼ਫਰ, ਇੱਥੇ ਦੇਖੋ। ਤੁਸੀਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਮਾਨਸਿਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਫਿਰ ਵੀ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੀ ਖੁਰਾਕ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤਮੰਦ ਭੋਜਨ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੂਰਖ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਕੇ ਜੋ ਹਾਸਾ ਤੁਸੀਂ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਉਹ ਵੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ।

ਜ਼.ਫਰ ਇਕਬਾਲ ਜ਼.ਫਰ

ਭਰਮ ਦੇ ਸੱਪ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਡੰਗਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦੇਣਾ, ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਬੇਲੋੜੀ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਹੱਸਣਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਹੱਸਣ ਦੇ ਅਨੰਦ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਨਾ, ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭਰਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਮਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਾ ਲਓ।

ਆਪਣੀਆਂ ਮੂਰਖ ਚਿੰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹੱਸੋ, ਤੁਸੀਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਦੇਖੋਗੇ ਕਿ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਵਜੂਦ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰੋ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਿਮਾਰ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਲੋਕ ਨੁਸਖੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਪਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਡੀਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਦੋਂ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੁਸਖੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਲੱਭਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਰਦਨਾਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅੰਗ ਸਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਗ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਨਤੀਜੇ ਦਰਦ ਅਤੇ ਦੁੱਖ, ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਹੈ, ਪਿਆਰ ਦਾ ਆਨੰਦ ਵੀ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ।

ਏ.ਆਈ.ਵਰਦਾਨ ਕਿ ਸਰਾਪ

ਅੱਜ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਜਿੱਥੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਪੱਖੋਂ ਅਮੀਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਕੰਮ ਆਧੁਨਿਕ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੇ ਸੌਖਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਇੱਕ ਕਲਿੱਕ ਕੀਤਿਆਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਪਲੱਬਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ? ਇਨਸਾਨ ਅਵੇਸਲਾ ਤੇ ਸੁਸਤ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੀ 19 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਹਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਗੱਲ ਨਿਕਲ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆਈ ਕਿ ਸਾਲ 2025 ਵਿੱਚ 51ਫੀਸਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਏ.ਆਈ.ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ? ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅੱਜ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ? ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੂਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਏ.ਆਈ. ਤੋਂ ਸਮਰੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਕੰਟੈਂਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇਖੀ ਗਈ।

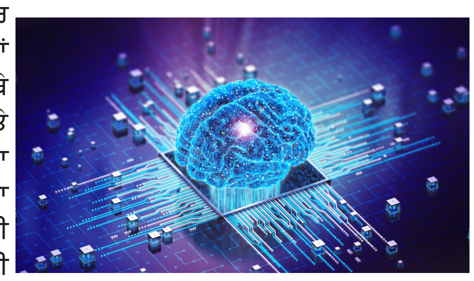

ਇਹ ਗੱਲ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਏ. ਆਈ. ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸੋਚ ਸ਼ਕਤੀ, ਮੌਲਿਕਤਾ ਤੇ ਤਰਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਢਾਹ ਲਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਚ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਉਪਲੱਬਧੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਹੱਦ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੋਚਣ ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਅਪਾਹਜ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ? ਚੱਲਣਾ ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੋਂ ਭਰਪੂਰ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦੇ ਗ਼ੁਲਾਮ ਬਨਣ ਨਾਲ ? ਇਹ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੇ ਸੋਚਣ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਹੱਥ ਧੋ ਬੈਠੇ।

ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਬਡਰੁੱਖਾਂ (ਸੰਗਰੂਰ)
86995 35708

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਕੋਈ ਅੱਜ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ, ਕਿਸਾਨੀ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਾਣੀ ਇੱਥੋਂ ਦਾ ਹਰ ਤਬਕਾ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪੇਂਡੂ, ਕਿਸਾਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਵਰਗ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਹਿੱਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਠਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪਾਣੀ ਨਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਖੇਤੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗੀ ? ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੇਤੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ’ਤੇ ਸਿੰਚਾਈ ’ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਅਤੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਵਰਤੋਂ ਨੇ ਹਾਲਾਤ ਗੰਭੀਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਲਗਾਤਾਰ ਹੇਠਾਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ।

ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਲਗਾਤਾਰ ਚਰਚਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਸੋਕਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ’ਤੇ ਅਚਾਨਕ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਕਾਰਨ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਪਸ਼ੂ-ਪੰਛੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ’ਤੇ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਸੋਕਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪੁਰਾਣੀ ਕਹਾਵਤ ਕਿ ‘ਜੇ ਪਾਣੀ ਨਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਜਾਵਾਂਗੇ’ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਸੁਣੀ-ਸੁਣਾਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਰਹੀ, ਸਗੋਂ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ’ਤੇ ਹਕੀਕਤ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਜਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸੰਕਟ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 153 ਵਿੱਚੋਂ 133 ਬਲਾਕ ਪਾਣੀ ਦੇ ਡਿੱਗਦੇ ਪੱਧਰ ਕਾਰਨ ਨਾਜ਼ੁਕ (ਡਾਰਕ ਜ਼ੋਨ) ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸੂਬੇ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਡਿੱਗਦਾ ਪੱਧਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ, ਬੇਤਰਤੀਬ ਉਸਾਰੀਆਂ, ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਲੋਨੀਆਂ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਨੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗਹਿਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਸਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਉੱਠ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਦਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵੀ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਜੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਟਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸਿੰਚਾਈ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਸੰਕਟ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਬਲਾਕ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਾਣੀ ਕੱਢਣ ਲਈ ਟਿਊਬਵੈੱਲਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਦਾ ਪਾਣੀ ਜੇ ਬਿਨਾਂ ਸਫ਼ਾਈ ਦੇ ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਸ਼ੂਆਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ’ਤੇ ਵੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁਝ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੂਸ਼ਿਤ ਪਾਣੀ ਕਾਰਨ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕੁਝ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਸਮੇਤ ਸਰਹੱਦੀ ਅਤੇ ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਜੇ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ’ਤੇ ਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਭਨਾਂ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ, ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਿਪੇਰੀਅਨ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਗ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਪਾਣੀ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਅਤੇ ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ’ਤੇ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੱਚਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ’ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਿੰਨਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਖੇਤੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਟਿਊਬਵੈੱਲਾਂ ’ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ।

ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਪਰਖ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਉਦਯੋਗ ਜਾਂ ਇਕਾਈ ਵੱਲੋਂ ਦਰਿਆ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਲ ਸਰੋਤ ਵਿੱਚ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਛੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅੱਗੇ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਈ ਅਤੇ ਜਲ ਸਰੋਤ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ, ?

ਪਾਣੀ ਦੇ ਮਸਲੇ ’ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ’ਤੇ ਮੋਰਚੇ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਚੁਣੌਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ’ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਖ਼ੈਰ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸੰਕਟ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਵੀ ਡੂੰਘੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਖੇਤੀ ਦੀ ਵਧਦੀ ਲਾਗਤ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਧਾਈਆਂ ਹਨ। ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਬੋਝ, ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ, ਹੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਫ਼ਸਲਾਂ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੇ ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ’ਤੇ ਰੇਤ ਅਤੇ ਗਾਦ ਜਮ ?ਹਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਮੁੜ ਖੇਤੀਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਾਧੂ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕਾਮ ’ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇਵਾਂਗੇ ਜਿੱਥੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਖੇਤੀ ਕਰਨੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਵੇ ? ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬੰਜਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਠੋਸ ਜਲ ਨੀਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਰੀਚਾਰਜਿੰਗ, ਵਰਖਾ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਨਹਿਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ, ਦਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਰਗ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸਮਝਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮੂਹ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਮੁੱਦਾ ਮੰਨਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇ ਅੱਜ ਵੀ ਅਸੀਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਣ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਕਦਮ ਨਾ ਚੁੱਕੇ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਬਚਾਉਣਾ ਵੀ ਸਾਡੀ ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ, ਉਦਯੋਗਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਅਜਿਹੀ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਵੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਵੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਜੂਝਦਾ ਹੋਇਆ ਬੰਜਰ ਹੋਣ ਦੇ ਖਤਰੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰੇਗਾ।

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

11 SEPT TO 17 SEPT, 2026

ਪ੍ਰੀਤ ਫੁਲਵਾੜੀ

.ਗਜ਼ਲ

ਕੁਦਰਤ ਉਸ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦਿੰਦੀ ਕਦਰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਰਦੇ ਜੋ।
ਉਹੋ ਸਾਹਿਲ ਉਤੇ ਜਾਂਦੇ ਡੂੰਘੇ ਪਾਣੀ ਤਰਦੇ ਜੋ।
ਦੂਜੇ ਉਤੇ ਨਿਰਭਰ ਲੋਕੀਂ ਭੁੱਖ ਕਦੀ ਨਈਂ ਛਡਦੇ,
ਤ੍ਰਿਪਤ ਇਰਾਦੇ ਉਹੋ ਰਖਦੇ ਆਤਮ ਬਲ ਨੂੰ ਭਰਦੇ ਜੋ।
ਸਭ ਕੁਝ ਹੁੰਦਿਆਂ-ਸੁੰਦਿਆਂ ਫਿਰ ਵੀ ਰੀਂਘਣ ਦੇ ਆਦੀ ਹੁੰਦੇ ਨੇ,
ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਬੋਝ ਨੇ ਹੁੰਦੇ ਨਾ ਜੀਂਦੇ ਨਾ ਮਰਦੇ ਜੋ।
ਚਲਦੇ ਖੇਲ 'ਚ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ, ਬੇਕਾਰ ਮਸ਼ਵਿਰੇ ਦਿੰਦੇ,
ਹਾਸ਼ੀਏ ਤੋਂ ਜੋ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹੇ ਨੇ ਨਾ ਜਿਤਦੇ ਨਾ ਹਾਰਦੇ ਜੋ।
ਧਰਤੀ 'ਚੋਂ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵਰਗਾ ਸੋਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਵੇਖੇ,
ਅਪਣੇ ਤਨ ਦੇ ਸਿੱਦਕ ਉਤੇ ਖ਼ੂਨ ਪਸੀਨਾ ਜਰਦੇ ਜੋ।
ਉਹੋ ਲੋਕੀਂ ਅਪਣੀ ਇੱਕ ਤਰੱਕੀ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਹਨ,
ਡਰ ਦੀ ਇੱਕ ਅਵਸਥਾ ਅੰਦਰ ਅਪਣੇ ਮਨ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਜੋ।
ਬੁਜ਼ਦਿਲ ਕਾਇਰ ਰਖਦੇ ਨਈਂ ਹਨ ਜ਼ੁਰਰਤ ਮੌਕਾ ਪਾਵਣ ਦੀ,
ਅੱਤ ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਵੀ ਸਰਦੀ ਵਾਗੂੰ ਠਰਦੇ ਜੋ।
ਆਪੇ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੰਦੇ ਨੇ ਆਪੇ ਦਿੰਦੇ ਫੇਰ ਬੁਝਾ,
ਅਪਣੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਉਤੇ ਆਪੇ ਪਾਂਦੇ ਪਰਦੇ ਜੋ।
'ਬਾਲਮ' ਦੂਜੇ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਣਾ ਸੱਚਾ ਧਰਮ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ,
ਬੱਦਲ ਸ਼ੁੱਭਅਸੀਸਾਂ ਲੈਂਦੇ ਔੜਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਵਰ੍ਹਦੇ ਜੋ।

.ਗਜ਼ਲ

ਆਧੁਨਿਕਤਾ 'ਚੋਂ ਲੱਭ ਲਿਆਵੀਂ ਅਪਣਾ ਗੁੰਮਿਆ ਸਭਿਆਚਾਰ।
ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਜੂੜੇ ਹੋਵਣ, ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਚੁੰਨੀ ਸਲਵਾਰ।
ਅੱਖੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਸ਼ਰਮ ਹਯਾ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਝੁਕੀਆਂ ਹੋਵਣ,
ਮਿਆਨ 'ਚ ਅਕਸਰ ਸੋਹਣੀ ਲਗਦੀ ਦੋ ਧਾਰੀ ਤਿੱਖੀ ਤਲਵਾਰ।
ਸਾਹਿਲ ਉਤੇ ਪੈਰ, ਜਮਾਉਣੇਂ ਏਨੇਂ ਸੌਖੇ ਹੁੰਦੇ ਨਈਓਂ,
ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛੋ ਜਿਹੜੇ ਡੁੱਬੇ ਡੂੰਘੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ।
ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਇਕ ਖੰਜਰ ਖੁਭਦਾ ਸਿੱਧਾ ਹੀ ਸੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ,
ਕੋਠੇ ਦੀ ਬਾਰੀ ਚੋਂ ਦਿਸਦੀ ਖਿੜਦੀ ਹੋਈ ਇਕ ਕਚਨਾਰ।
ਫੁੱਲ ਗੁਲਾਬੀ ਉਤੇ ਸ਼ਬਨਮ ਸੀਨੇ ਦੇ ਵਿਚ ਘੁਲਦੀ ਹੈ,
ਤੜਕ ਸਵੇਰੇ ਸੂਰਜ ਦਾ ਜਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸਜਰਾ ਦੀਦਾਰ।
ਬੀਸੀਅਰ ਨਾਗ ਖੜੱਪੇ ਜਿਥੇ ਫ਼ਨ ਖਿਲਾਰੀ ਬੈਠੇ ਨੇ,
ਕਿਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਯਾਰ ਬਣਾਇਆ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਏਂ ਦਿਲਦਾਰ।
ਹਰ ਬੰਦੇ ਨੇ ਆਖ਼ਿਰ ਇਕ ਦਿਨ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਬੁਝ ਜਾਣਾ ਹੈ,
ਮੋਮਬਤੀ ਦੇ ਪਿਘਲਣ ਵਾਗੂੰ ਹੁੰਦਾ ਸਾਰਾ ਇਹ ਸੰਸਾਰ।
ਸੂਰਤ ਸੀਰਤ ਤਾਂ ਹੀ ਜਚਦੀ ਜੇਕਰ ਚੱਜ ਆਚਾਰ ਮਿਲੇ,
ਢਾਲ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਵੁੱਕਤ ਹੁੰਦੀ ਬੇਸ਼ੱਕ ਤਿੱਖਾ ਹੈ ਹਥਿਆਰ।
ਜਿੰਨਾਂ ਮੁੱਠੀ ਵਿਚ ਸਮੁੰਦਰ ਇਤਿਫ਼ਾਕ ਜਿਹਾ ਬੰਦ ਕੀਤਾ,
ਉਹੋ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਵੰਡਦੇ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ।
ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਆਤਮ ਬਲ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਭਗਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ,
ਮਾਪੇ ਸ਼ੁੱਧ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਜੇਕਰ ਦਿੰਦੇ ਨੇ ਸੰਸਕਾਰ।
ਧਰਮ ਨਾ ਕੋਈ ਪਹਿਰਾਵਾ ਹੈ ਨਾ ਕੋਈ ਰੰਗ ਰੂਪ ਨਾ ਸੰਸਥਾ,
ਦੂਜੇ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਣ 'ਚ ਬਣਦਾ ਬੰਦੇ ਦਾ ਸੱਚ ਕਿਰਦਾਰ।
ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਹਰ ਵੰਨਗੀ ਲਿਖ ਕੇ ਵਿੱਚ ਜਨਾਜ਼ੇ ਰੱਖੀ ਹੈ,
ਬਾਲਮ ਨੇ ਤਾਂ ਜੀਂਦੇ ਜੀਅ ਹੀ ਅਪਣਾ ਕੀਤਾ ਖ਼ੁਦ ਸਸਕਾਰ।

ਬਲਵਿੰਦਰ 'ਬਾਲਮ' ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
ਮੋਬਾਈਲ 98156-25409

ਰਿਸ਼ਤੇ

ਅੜਬ ਸੁਭਾਅ ਤੇ ਆਕੜਾ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਿਭਦੇ ਨਾ
ਤੇ ਹੱਕ ਮਿਲਦੇ ਨਹੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਹੱਥ ਬੰਨਿਆ ਤੋਂ ।
ਕੋਕ ਫੈਂਟਿਆ ਚ ਕਿੱਥੋਂ ਸੱਜਣਾਂ ਭਾਲਦਾ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ
ਕਿਉਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਦੁੱਧ ਘਿਓ ਦਿਆਂ ਛੰਨਿਆਂ ਤੋਂ ।
ਬਰਗਰ ਪੀਜੇ ਖਾਂ ਐਵੇਂ ਵਾਧੂ ਹਾਜ਼ਮਾ ਖਰਾਬ ਕੀਤਾ
ਚੂਪ ਕੇ ਵੇਖ ਬੇਲੀ ਬੜਾ ਸੁਆਦ ਹੁੰਦਾ ਕਮਾਦ ਦੇ ਗੰਨਿਆ ਚੋ।
ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਹੁੰਦੀ ਅੱਖ ਨੂੰ ਅੱਖ ਦੀ ਰਮਜ
ਪਛਾਣ ਹੋਵੇ ਫੇਰ ਗੱਲ ਬਣਦੀ ਏ ਗੱਲ ਮੰਨਿਆ ਤੋਂ
ਭੀੜ ਪੈਣ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵੀ ਪਾਸਾ ਵੱਟ ਜਾਂਦੇ ਉਹੀ ਆਪਣੇ ਨੇ
ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਜੋ ਭੱਜੇ ਆਉਂਦੇ ਇੱਕ ਸੁਨੇਹਾ ਘੱਲਿਆ ਤੋਂ।
ਬਿਨਾਂ ਹਿੰਮਤ ਕੀਤਿਆ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਪੰਧ ਵੀ ਦੂਰ ਜਾਪੇ
ਆਖਰ ਵਾਟਾ ਮੁੱਕ ਜਾਣ ਕਦਮਾਂ ਨਾਲ ਕਦਮ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚੱਲਿਆ ਤੋਂ।
ਚਲਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਚੜਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਧੂਆ ਹੋਣ ਸਲਾਮਾਂ
ਬੁਰਜ ਵਾਲਿਆਂ ਪਾਣੀ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕ ਜਾਵੇ ਇੱਕੋ ਥਾਂ ਤੇ ਠੱਲਿਆ ਤੋਂ।

ਬਲਤੇਜ ਸੰਧੂ"ਬੁਰਜ ਲੱਧਾ"
9465818158

ਬਚਪਨ ਦੇ ਦਿਨ

ਬੇਬੇ ਨੇ ਜਦ ਭੇਜਣਾ ਸੋਦਾ ਲੈਣ
ਹੱਟੀ ਤੋਂ,
ਪੈਸਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅਸੀਂ ਪੈਸੇ ਰੱਖ
ਲੈਂਦੇ ਸੀ।
ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲੈਣੀ ਇਮਲੀ ਮਰੂੰਡਾ
ਜਾਂ,
ਨਾਲੇ ਲੈ ਰੂੰਗਾਂ, ਖਾਣ ਰਾਹ ਵਿੱਚ
ਬਹਿੰਦੇ ਸੀ।
ਝੱਗੇ ਨਾਲ ਮੂੰਹ ਪੂੰਝ ਘਰੇ ਆ
ਵੜਨਾ,
ਹੱਟ ਤੇ ਸੀ ਭੀੜ ਘਰਦਿਆਂ ਨੂੰ
ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ।
ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਉਦੋਂ ਅਸੀਂ
ਲੱਭ ਲੈਣਾ,
ਪੈਣੀਆਂ ਜਦ ਗਾਲਾਂ ਉਹ ਵੀ ਫਿਰ
ਸਹਿੰਦੇ ਸੀ।
ਕਦੋਂ ਬੇਬੇ ਭੇਜੇ ਸਾਨੂੰ ਸੋਦਾ ਲੈਣ
ਹੱਟੀ ਤੋਂ,
ਇਹੀ ਸਾਰੀ ਦਿਹਾੜੀ ,ਪੱਤੋ, ਸੋਚਦੇ
ਈ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ।
ਬਚਪਨ ਦੇ ਦਿਨ ਬੜੇ ਸੀ ਨਰਾਲੇ
ਯਾਰੋ,
ਰੁੱਸ ਜਾਣਾ ਜਦ, ਫਿਰ ਕੰਧਾਂ ਨਾਲ
ਖਹਿੰਦੇ ਸੀ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋ ਪਿੰਡ ਪੱਤੋ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ
94658-21417

ਕਿੱਥੇ ?

ਕਿੱਥੇ ਚੂਰੀ ਕਿੱਥੇ ਛੰਨੇ ਨੇ
ਇੱਥੇ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਨੇ
ਬਚੀ ਤੂੰ ਮੂੰਹ ਦੇ ਮਿੱਠੇ ਤੋਂ
ਇੱਥੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਗੰਨ੍ਹੇ ਨੇ
ਸੀਨੇ ਚ ਚੁੱਭੇ ਚਿੱਬ ਸਾਰੇ
ਭਾਂਡੇ ਚਾਅਵਾਂ ਨੇ ਭੰਨ੍ਹੇ ਨੇ
ਬੋਲੀ ਨੈਣਾਂ ਦੀ ਕੀ ਦੱਸਾਂ
ਨੁਕਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਕੰਨੇ ਨੇ
ਰੂਪ ਕੱਖਾਂ ਦਾ ਸੱਪਾਂ ਜੇਹਾ
ਮੈ ਕਿੰਨੇ ਕੁੱਲੜੇ ਛੰਨੇ ਨੇ
ਵਲ਼ ਮਨ ਚ ਕਾਇਮ ਏ
ਮੈ ਪੀਰ ਔਲ਼ੀਏ ਮੰਨੇ ਨੇ
ਕਈ ਖਸਮ ਤੋਰੇ ਇਹਨੇ
ਉੱਥੇ ਪੈਲ਼ੀ ਉੱਥੇ ਬੰਨੇ ਨੇ
ਚੰਦਨ ਪੀੜਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਦੈ
ਭਾਵੇਂ ਕੋਰੇ ਸਾਰੇ ਪੰਨੇ ਨੇ

ਚੰਦਨ ਹਾਜੀਪੁਰੀਆ
pchauhan5572@gmail.com

ਕਦੇ ਕਦੇ/ਕਵਿਤਾ

ਕਦੇ ਕਦੇ
ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਤੇਰੇ ਲਈ
ਕੁੱਝ ਲਿਖਣ ਨੂੰ।
ਪਰ ਜਦ ਤੇਰੇ ਲਈ
ਕੁੱਝ ਲਿਖਣ ਲੱਗਦਾ ਹਾਂ
ਤੇਰੇ ਕਹੇ ਬੋਲ
÷ ਤੇਰੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ
ਮੈਨੂੰ ਖਰੀਦ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ।÷
ਮੇਰੀ ਕਲਮ ਦਾ ਰਾਹ
ਰੋਕ ਲੈਂਦੇ ਹਨ
ਤੇ ਮੈਂ ਬੇਵੱਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ
ਤੇਰੇ ਲਈ
ਕੁੱਝ ਨਾ ਲਿਖਣ ਲਈ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ

ਤੇਰਵਾਂ ਰਤਨ

ਸਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਤੇਰਵਾਂ ਰਤਨ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ,
ਉਹ ਪੀ ਕੇ ਮੱਝਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।
ਉਹ ਖੇਤਾਂ @ਚ ਚੋਖਾ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਵੀ ਥੱਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ,
ਉਹ ਮਰਦੇ ਦਮ ਤੱਕ ਵੀ ਮੰਜਿਆਂ ਤੇ ਪੈਂਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ।
ਪਰ ਹੁਣ ਮੱਝਾਂ ਰੱਖਣੀਆਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀਆਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ,
ਦੋਧੀਆਂ ਤੋਂ ਦੁੱਧ ਲੈਣਾ ਸੌਖਾ ਸਮਝਿਆ ਹੈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ।
ਦੁੱਧ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਮਿਲਾਵਟ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ,
ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ।
ਉਹ ਹਰ ਸਾਲ ਦੁੱਧ ਦਾ ਭਾਅ ਵਧਾਈ ਜਾਂਦੇ ਨੇ,
ਮਿਲਾਵਟੀ ਦੁੱਧ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦਿਖਾਈ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।
ਦੋਧੀ ਵੀਰੋ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਹੋ,
ਲਾਲਚੀਆਂ ਦਾ ਸਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇ,ਲਾਲਚ ਨਾ ਕਰੋ।
@ਮਾਨ@ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਾ ਖੋਹੋ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ,
ਚੰਗੇ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣ ਕੇ ਅਸੀਸਾਂ ਲਉ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਫੋਨ 9915803554

ਚੰਮ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਲਣ ਵਾਲਾ

ਚੰਮ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਲਣ ਵਾਲਾ ਹਰ ਕੋਈ,
ਜਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਚੰਮ ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਯਾਰੋ।
ਪਹਿਲਾਂ ਚੰਮ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਪਾਂਵਦਾ ਏ,
ਚੰਮ, ਚੰਮ ਨੂੰ ਕਰੇ ਪਿਆਰ ਯਾਰੋ।
ਚੰਮ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਤੇ ਚੰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜੇ,
ਹੱਸੇ ਖੇਡੇ ਚੰਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਯਾਰੋ।
ਚੰਮ, ਚੰਮ ਤੇ ਹੁਕਮ ਚਲਾਂਵਦਾ ਏ,
ਕਿਤੇ ਇਹ ਚੰਮ ਦਾ ਤਾਬਿਆ ਦਾਰ ਯਾਰੋ।
ਚੰਮ ਦਾ ਚੰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹੁੰਦਾ,
ਸਾਰਾ ਚੰਮ ਦਾ ਬਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਯਾਰੋ।
ਚੰਮ, ਚੰਮ ਨੂੰ ਦੇਵੇ ਸਤਿਕਾਰ ਕਿਤੇ,
ਇਹ ਚੰਮ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਦੁਰਕਾਰ ਯਾਰੋ।
ਚੰਮ ਨੂੰ ਚੰਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਦਗ਼ਾ ਕਿਤੇ,
ਚੰਮ ਦਾ ਨਿਕਲੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਯਾਰੋ।
ਚੰਮ, ਚੰਮ ਦੀ ਜਾਨ ਵੀ ਲੈ ਲੈਂਦਾ,
ਦੇਵੇ ਜਾਨ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵਾਰ ਯਾਰੋ।
ਚੰਮ, ਚੰਮ ਲ ?ਈ ਫਿਰੇ ਭੱਜਿਆ,
ਅੱਖੀਂ ਵੇਖ ਲਓ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰ ਯਾਰੋ।

ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਬੁਢਲਾਡਾ
94176 42327

ਕਵਿਤਾ

ਸੁੱਕ ਚੱਲੇ ਹਾਂ , ਸੱਜਣਾ
ਤੇਰੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ,
ਮਰ ਚੱਲੇ ਹਾਂ , ਸੱਜਣਾ
ਤੇਰੇ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ।
ਨੈਣਾਂ ਲਾਈਆਂ ਝੜੀਆਂ ,
ਆ ਕੇ ਦੇਖ ਲੈ ,
ਕਾਤੋ ਕੀਤੀਆਂ ਅੜੀਆਂ ,
ਆ ਕੇ ਦੇਖ ਲੈ ,
ਆ ਗਏ ਹਾਂ , ਸੱਜਣਾ
ਬਿਰਹੋ ਦੀ ਮਾਰ ਵਿੱਚ ।
ਸੁੱਕ ਚੱਲੇ ....
ਸਾਹਾਂ ਨੇ , ਹੋ ਜਾਣਾ
ਇੱਕ ਦਿਨ ਖਾਕ ਕੁੜੇ ,
ਫਿਰ ਭਾਲੇਗੀ , ਕਬਰਾਂ ਚੋ
ਇੱਕ ਦਿਨ ਰਾਖ ਕੁੜੇ ,
ਸਾਹਾਂ ਦੀ ਜਦ ਟੁੱਟਦੀ , ਸੱਜਣਾ
ਫਿਰ ਜੁੜਦੀ ਨਾ , ਤਾਰ ਵਿੱਚ ।
ਸੁੱਕ ਚੱਲੇ ....
ਮੁੜਦੀ ਨਾ ਕਿਤੇ ,
ਲੰਘ ਗਈ , ਰੁੱਤ ਸੱਜਣਾ ,
ਓਨਾਂ ਚਿਰ ਹੈ , ਤੇਰਾ
ਜਿਨਾਂ ਚਿਰ ਸਾਹ ਵਿੱਚ , ਬੁੱਤ ਸੱਜਣਾ
ਸ਼ਿਵ ਮਹਿਕ ਨਾ ਰਹਿੰਦੀ ,
ਸੁੱਕੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ , ਹਾਰ ਵਿੱਚ ।
ਸੁੱਕ ਚੱਲੇ ....

ਸ਼ਿਵਨਾਥ ਦਰਦੀ
ਮੋਬ :- 9855155392
ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ
ਆਫ ਹੈਲਥ ਸਾਇੰਸ਼ਜ ਫਰੀਦਕੋਟ ।

ਬੋਹੜ ਦੀ ਰੌਣਕ

ਬੋਹੜ ਦਾ ਰੁੱਖ ਬਹੁਤ ਸੀ ਭਾਰਾ
ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਡਿੱਠਾ,
ਪੰਛੀ ਕਰਦੇ ਰੈਣ ਬਸੇਰਾ ਰਾਗ
ਅਲਾਪਣ ਮਿੱਠਾ।
ਚਿੜੀਆਂ ਚੀ ਚੀ ਕਾਵਾਂ ਕਾਂ ਕਾਂ
ਰਲ ਕੇ ਰੌਣਕ ਲਾਉਂਦੇ,
ਘੁੱਗੀਆਂ, ਮੋਰ, ਗਟਾਰਾਂ, ਤੋਤੇ
ਕਿੰਨੇ ਪੰਛੀ ਆਉਂਦੇ।
ਪਾਉਣ ਚੜਚੋਲਾ ਸ਼ਾਮ ਸਵੇਰੇ
ਬੜੇ ਪਿਆਰੇ ਲੱਗਣ,
ਪੱਤੇ ਵੀ ਰਲ ਸਾਜ਼ ਵਜਾਉਂਦੇ ਜਦ
ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵੱਜਣ।
ਪੀਲੇ, ਹਰੇ ਪੱਤੇ ਬੋਹੜ ਦੇ ਸਭ
ਨੂੰ ਲੱਗਣ ਚੰਗੇ,
ਚੜ੍ਹਦੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਲਾਲੀ ਪੈਂਦੀ
ਨਾਲ ਰੋਸ਼ਨੀ ਰੰਗੇ।
ਇੱਕ ਦਿਨ ਲ਼ੈ ਕੇ ਆਰੀਆਂ ਬੋਹੜ
ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਟੋਟੇ ਟੋਟੇ,
ਸੈਂਕੜੇ ਪੰਛੀ ਬੇਘਰ ਹੋ ਗਏ ਉੱਡਗੇ
ਚਿੜੀਆਂ ਤੋਤੇ।
ਲੱਗੀ ਨਜ਼ਰ ਬੋਹੜ ਦੇ ਤਾਂਈ ਹੋਇਆ
ਸੁੰਨ ਸਵੇਰਾ,
ਰਾਹੀ ਪਾਂਧੀ, ਰੱਖ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ, ਪੱਤੋ,
ਕਿੱਥੇ ਕਰਨ ਬਸੇਰਾ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋ
ਪਿੰਡ ਪੱਤੋ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ
94658-21417

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖ਼ਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 370

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

11 SEPT TO 17 SEPT, 2026